

Posudek oponentky diplomové práce

Autorka: Bc. et Bc. Petra Duspívová Hlávková

Název práce: Místní akční skupina Aktivios a její vliv na rozvoj vzdělávání v regionu prostřednictvím akčního plánování

Oponentka: Mgr. Selma Muhič Dizdarevič, Ph.D.

Kriteria hodnocení:	Hodnocení (1 – 4):
Zdůvodnění relevance tématu vzhledem k oboru Studia občanského sektoru <i>Je téma relevantní vzhledem k oboru? Je dobře zdůvodněno?</i>	2-3
Stručné slovní hodnocení:2- Téma je pro obor relevantní, ovšem práce jako celek přináší spíše poznatky relevantní pro pedagogický nebo veřejně-politický obor než pro občanský sektor. Autorka zkoumá spíše, co přináší projekt Místního akčního plánování aktérům zapojeným do procesu vzdělávání na dvou lokalitách než jak MAS Aktivios, jako NNO, umožňuje participaci občanům. (viz. posudek)	
Kvalita teoretického/konceptuálního rámce práce <i>Nakolik je obsah rámce relevantní vzhledem k tématu práce? Do jaké míry byla studovaná literatura představena přehledně a kriticky? Byla použita zahraniční literatura?</i>	3-4
Stručné slovní hodnocení: V části teoretické najdeme načrtnutá témata, která souvisí s OS (autorka tuto část i pojmenovala jako Vymezení základních témat vzhledem k působení místních akčních skupin) jako jsou sociální kapitál, občanská participace a partnerství (bez upřesnění, o jaké partnerství se jedná), ale hned poté začíná byrokratickým slovníkem popisovat nebo spíše kopírovat dlouhé popisy MAS a pak i skutečnosti týkající se procesu vzdělávání jako je kapitola Regionální školství. Zcela chybí jakýkoliv kritický odstup od literatury, byrokratických či propagačních materiálů, které autorka hojně uvádí a částečně, musím říct i opisuje. V první části, která není ani teoretická, ani konceptuální a jen okrajově se dotýká občanského sektoru, občanské společnosti či organizaci OS čteme bez jakéhokoliv odstupu jeden byrokraticko-administrativní text za druhým, psaný úmorným jazykem deklarativní povahy, s členěním, které nemá žádný akademický význam. Chápu, že autorka musela představit, co jsou MAS-ky a jak se týkají vzdělávání, ale to šlo zestručnit a naopak víc se věnovat otázkám participace, OOS jako kanálu pro zapojení ve spolupráci s veřejnými institucemi, kritickému vyhodnocení možné nevýhody takové spolupráce, atd. MAS je jen jeden z participačních kanálů, chybí rozhled o nějakých dalších formách podobného typu participace. U teoretické části se tak hned dostáváme k popisu MAS, aniž bychom měli nějakou širší perspektivu ohledně participace, pak participace v oblasti vzdělávání a též nějakého užšího propojení s např. konceptem občanství a specifikům participace v občanské společnosti. Není divu pak, že po metodologické části, téměř nepoznáme přechod na praktickou část, kde autorka také uvádí programy, osy, strategické rámce, akční plány atd., nyní ovšem s cílem představit aktivitu, na kterou se pak svých respondentů/tek bude ptát.	
Formulace cílů, výzkumných otázek či hypotéz <i>Jsou dostatečně konkrétní a jasné? Odpovídají tématu práce a jejímu teoretickému/konceptuálnímu rámci?</i>	2
Stručné slovní hodnocení: Výzkumné otázky jsou formulované tak, že sledují fungování MAP a přináší zajímavé poznatky, ale působí spíše jako propagace MAS než jako výzkum s odstupem. Např. participace je omezená pouze na participaci rodičů na procesu vzdělávání malých dětí. Přesto autorka všem (i starostům) říká občané a uvádí jejich přítomnost v MAP jako důkaz občanské participace. Není jasné ani, jak je MASA konkrétně za tyto aktivity financovaná a kdo další na aktivitách finančně participuje.	
Metody získávání a analýzy dat a jejich použití <i>Je vhodně zvolen, zdůvodněn a v průběhu výzkumu realizován design výzkumu/výzkumný</i>	3

<i>rámec? Jsou využité techniky sběru dat, vzorek a metody analýzy dat dobře popsány, zdůvodněny a realizovány v rámci výzkumu vzhledem k výzkumným otázkám? Jsou diskutovány limity výzkumu a jeho etické aspekty?</i>	
Stručné slovní hodnocení: V posudku jsou details, ale není vhodný způsob představení respondentů, není jasný, kolik jich je z MAS Aktivios, autorka je hojně cituje, ale málo analyzuje, často práce působí jako přenášení slov několika málo respondentů.	
Kvalita závěrů práce <i>Byly naplněny praktické nebo teoretické cíle a zodpovězeny výzkumné otázky práce? Jak byla formulována praktická doporučení, pokud byla cílem práce?</i>	2
Stručné slovní hodnocení: Závěry nelze hodnotit samostatně, jelikož se opírají o práci, která je spíš byrokraticko-propagandistická než akademická.	
Práce se zdroji <i>Je v práci dodržen jednotný standard odkazů na literaturu a prameny? Byly v práci použity zdroje uvedené na seznamu použité literatury a pramenů?</i>	4
Stručné slovní hodnocení: Na minimálně třech místech v práci (viz. posudek) autorka kopíruje téměř doslova nebo doslova texty aniž by uvedla čísla stránek (uvede zdroj, nikoliv číslo stránky). Minimálně 6 titulů je na seznamu literatury aniž by se objevily v samotné práci.	
Struktura práce, formulační a gramatická úroveň, grafická úprava <i>Je práce vhodně strukturovaná? Odpovídá formulační i gramatická úroveň magisterské práci?</i>	
Stručné slovní hodnocení: Práce je psaná hodně byrokratickým jazykem.	

Celková známka před obhajobou: 3-4

pozn.: Lze udělovat známky od 1 do 4. V případě, že bude jedna část práce hodnocena známkou 4, je třeba práci nedoporučit k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

(Je nutno vyplnit, aby se student mohl připravit na obhajobu; počet témat a připomínek upravte podle Vaší potřeby.)

- Kapitola 2.11 docela idealizuje OS a její roli v procesu zajišťování občanské participace. Je celá psaná nekritickým pohledem. Navíc, autorka místo teorii nebo konceptuálního rámce uvádí „témata“, která souvisí s tématem její práce. Čerpá převážně ze dvou zdrojů, a sice pouze z české odborné literatury u tématu občanské participace.
- Str. 9, toto je úvodní věta kapitoly, která měla být teoretická či konceptuální: „V této kapitole jsou představena a vymezena základní témata, která souvisejí s aktivitou místních akčních skupin v daném území.“ Znamená to, že na jiném území by se uplatňovala zcela jiná témata a ne občanská participace, sociální kapitál, atd.?
- Kapitola, ve které autorka uvádí koncept MAS, zní jako reklama na tento nástroj.
- Str. 20, pochybuje snad někdo o tom, že je OS navázána na svět, který nás obklopuje? „Občanská společnost je tedy místem pro dobrovolné sdružování mimo sféru trhu, státu i soukromého života, je však navázána na svět, který nás obklopuje.“
- Autorka cituje převážně z učebnice Organizovaná občanská společnost od Skovajsy, ed. a obecně má učebnicový přístup k problematice OS. Na příklad, závěr ze str. 22 o MAS jako OOS nijak nevyplývá z velmi obecných konceptů o OS, které autorka uvádí. Na druhou stranu, autorka na str. 23 hodnotí MAS z pohledu transakční teorie spolupráce OS a státu, aniž by ji pojmenovala (řádně však odkazuje).
- 2.2 Iniciativy na podporu rozvoje vzdělávání v zahraničí – na základě jakých kritérií bylo vybráno zrovna těchto několik iniciativ?

- Autorka často volí banální přístup, kdy přebírá byrokratický jazyk z vládních dokumentů, bez jasné vazby na své téma, natožpak nějakého kritického odstupu. Viz. „Vzdělávání obecně je založeno zejména na prvku rovného přístupu, reflektování vzdělávacích potřeb jednotlivce, vzájemném respektu či snášenlivosti. Cílem vzdělávání je práce na rozvoji osobnosti člověka, na zisku všeobecného vzdělání, občané respektují stěžejní principy demokratického fungování společnosti a význam kultury a tradic.“ Vzdělávání probíhá na základě systému vzdělávacích programů, které jsou vytvářeny od národní úrovně přes rámcové stupně po školní vzdělávací programy, které si vytváří školy samy a jsou vytvářeny v souladu s rámcovým vzdělávacím programem. Za jeho vydáním stojí ředitel školy nebo školského zařízení.“
- **2.3.2 Závazné dokumenty v regionálním školství – proč to potřebujeme vědět?**
- Na str. 28 autorka uvádí aktivity, které MAS vykonávají v oblasti vzdělávání, a opisuje téměř doslovně z publikace Vzdělávání k chytré budoucnosti, kterou uvádí, ovšem bez čísla stránky. V tomto případě se, až na pár slov, jedná o doslovný text publikace ze str. 7. Jelikož v této části uvádí zákony, administrativní dokumenty MŠMT a propagační materiály MAS, nejsem schopná odhalit, jestli a v jakém rozsahu se jedná o vlastní text autorky, případně, jak to rozlišit. Proč autorka neuvádí čísla stránek i tam, kde evidentně přebírá cizí text téměř bez jakékoli úpravy? Takových míst jen z této publikace je více, např. srovnání text autorky na str. 29 a text publikace Evy Feyfarové a kol. na str. 38. v otázce popisu programu LEADER. Dál, srovnání text autorky na str. 30 (principy komunitně řízeného plánování, SMART) a dokument MŠMT, který autorka uvádí na str. 7 (Inspirovat č. 1 Návaznost na již publikované přílohy a metodické zdroje), který je identický bez uvedení čísla stránky. V praktické části, na str. 47 autorka kopíruje text z Místního akčního plánu vzdělávání pro Blovice a Přeštice 2020-2023, strategický rámec, neuvádí však číslo stránky (3). Nebylo v silách oponentky hledat u každého výroku autorky podobné chyby.
- V praktické části autorka představuje respondenty způsobem, kde chybí shrnutí nebo analýza, rozsáhlé je cituje, ale nevíme, co je analytickým smyslem uvedených citací. Mají něco společného? Jaké jsou parametry vzorku (věk, délka pracovních zkušeností, zkušenosti z podobných projektů, atd.).
- Výzkum sám o sobě je zajímavý ve smyslu zjištění skutečnosti o spolupráci v rámci MAS jako netypických NNO (autorka nereflktuje skutečnost, že MAS vznikají díky programu Evropské komise, šitého na míru takovým organizacím) a jiných subjektů zapojených do vzdělávacího procesu na mikro úrovni dvou vesnic.
- Chápu správně, že z 9 respondentů, členkou MAS, která je předmětem výzkumu, je pouze 1 respondentka? Kvůli příliš byrokratickému stylu, nechápu, jaký je status respondentky 7, jejíž představení začíná slovy „Pro příjemce dotací pro projekty MAP II funguje metodická podpora v rámci přímo řízené organizace MŠMT (tedy řídicího orgánu OP VVV), a to NPI ČR. Má osobní zkušenosti s působením v rámci MAS a byla součástí realizačního týmu MAP a o tuto oblast se zajímá již dlouhou dobu.“ (str. 52) Taktéž, o samotné MAS Aktivios se dozvídáme překvapivě málo (info na půl stránky, zkopírované z jejich webovské stránky), o struktuře, počtu zaměstnaných, financování, případnému financování spolupracujících „občanů“ (viz. další poznámku), stanovách, atd. jsme se nedozvěděli nic.
- Na str. 64 autorka se odvolává na webovskou stránku, na které je uveden řídicí výbor Místního akčního plánu (nikoli MASy, kterou zkoumá) „V řídicím výboru nalezneme zástupce zřizovatelů, škol, učitelů, rodičů a další občany...“ – ze seznamu je patrné, že kromě zástupkyně rodičů jsou všichni ostatní na nějaké funkci, tudíž jsou to občané, ale občané vykonávající nějakou placenou funkci v procesu vzdělávání nebo dokonce jsou to funkcionáři obcí (starostové). Autorka píše, že zapojené učitelky nejsou placeny resp. zapojují se dobrovolně a mimo pracovní dobu (to se dozvídáme v rámci jedné z výzkumných podotázek), je někdo přímo nebo nepřímo placený z projektu nebo z aktivit MAS Aktivios nebo dalších zapojených aktérů a akterek z řídicího výboru?
- Nevím, zda je možné tuto situaci popsat jako „velmi pozitivní“: „...Ze strany občanů není zájem velký, maximálně přes rodiče dětí a žáků.“ (Respondentka 9)
Vzhledem k pracovním skupinám se situace také vyvíjí, někteří zapojení se přestali jednat také účastnit, obecně je však situace velmi pozitivní, jelikož se zde stále objevují stejné či úplně nové tváře. „Už se to vykristalizovává. Pár už jich nechodí, buď je to nebaví, nebo to bylo pro ně časově náročné, ale přijdou i noví, furt to rozšiřujeme.“ (Respondentka 1)“
- DP je více o MAP než o MAS. To, že MAS řídí MAP, ještě neznamená, že autorka zkoumá specifickou aktivitu MAS v jeho úsilí umožnit občanům (tedy v tomto případě rodičům) participovat.

- Kolik bylo zástupců ve výzkumu? „**Jak vnímají zástupci MAS a zapojení občané svou občanskou participací díky práci v projektu MAP II?**”
- Reference Frič, Pavol, Martin Bútora. 2005. Role občanského sektoru ve veřejné politice. In: M. Potůček a kol. Veřejná politika. Praha: Sociologické nakladatelství, s. 153–185. se objevuje pouze v seznamu literatury.
- Reference Potůček, Martin. Veřejná politika. 2005. Praha: SLON. ISBN 80-86429-50-4. se objevuje pouze v seznamu literatury.
- Reference Dohnalová, Marie, Lenka Deverová, Kateřina Legnerová, Tereza Pospíšilová. 2015. Lidské zdroje v sociálních podnicích. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 9788075520609. Dohnalová, Marie. 2012. Sociální ekonomika, sociální podnikání: podnikání pro každého. Praha : Wolters Kluwer. ISBN 9788073572693. se objevují pouze na seznamu literatury
- Totéž: Kopřiva, Radek, Jakub Husák. 2013. Komunitní vzdělávání ve venkovském prostoru - koncept a aplikace v České republice. Media4u Magazine, 2013 Vol. 10 (1), p. 34-38. ISSN 1214-9187
- Totéž: Pacinová, Zuzana. 2019. „Zajištění kvalitního vzdělávání na venkově je jedním ze stěžejních témat místních akčních skupin." Moderní obec 6/19. Praha: Profi Press. ISSN 1211-0507.
- Totéž: Vrabková, Iveta, Pavel Šaradín. 2017. The Technical Efficiency of Local Action Groups: a Czech Republic Case Study. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis* [online]. 2017, 65(3), 1065 [cit. 2019-03-16]. ISSN edsrep

Celkové vyjádření/komentář oponenta práce:

(Není povinné.)

Nalezené nedostatky v citování:

- Autorka, str. 28 -

1. výzvy MAS z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), díky kterým je zajišťována dostupnost investic pro všechny typy škol a zájmové a neformální vzdělávání;
2. animace pro školy a vzdělávací zařízení – MŠ, ZŠ, ZUŠ, SŠ, ZV a NV (jedná se o metodickou činnost a konzultace – zaměřené na sledování, naslouchání a mapování informací o vzdělávání);
3. realizace projektů zaměřených na místní akční plánování a jeho rozvoj (dále jen MAP);
4. interní vzdělávání, které se zaměřuje na přípravu MAS do nového období.

Zdroj, str. 7

1. výzvy MAS k zajištění dostupnosti investic z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) pro všechny typy škol a zájmové a neformální vzdělávání (Z a N);
2. animaci škol a vzdělávacích zařízení (metodická a konzultační činnost) – pro MŠ, ZŠ, ZUŠ, SŠ, Z a N;
3. realizaci projektů typu MAP - rozvoje místního akčního plánování;
4. interní vzdělávání (Akademie LEADER), které představuje most pro přípravu MAS na nové období.

- Autorka, str. 29

Interní vzdělávání zaměřené na přípravu MAS na další období je pořádáno s cílem proškolení manažerů v metodice LEADER, nových pracovníků, prohlubování kompetencí zkušenějších pracovníků, sdílení inspirativní praxe, podpora Sítě lídrů MAS a příprava pracovníků na další období činnosti.

Zdroj, str. 38

Akademie LEADER

CÍL:

- Zajistit kvalitní vzdělávání manažerů MAS v tematicke metody LEADER.
- Proškolení nových pracovníků a méně zkušených pracovníků.
- Prohlubování kompetencí zkušenějších pracovníků.
- Přenos dobré praxe a inspirace – vzájemně mezi sebou a od zkušenějších („Rada starších“).
- Podpora Sítě lídrů MAS.
- Příprava pracovníků na nové potřeby, požadavky nového období (inovační broker apod.)

- **Autorka, str. 30**

SMART – realizace priorit ve vzdělávání by měla být:

- Specifická (přesně definované aktivity),
- Měřitelná (s uvedenými indikátory),
- Akceptovaná (projednána v rámci partnerství, odsouhlasená, kompetence a povinnosti jsou jasně vymezené),
- Realistická (odráží skutečné potřeby),
- Termínovaná (s jasnými termíny aktivit);

Zdroj, str. 7

Cílem MAP je především stanovovat priority v oblasti vzdělávání a následně se soustředit na jejich realizaci.

Realizace musí být proveditelná, a proto by měla být sestavena jako

SMART: S – specifická, tj. s popisem konkrétních opatření a kroků,

M – měřitelná, tj. s uvedenými indikátory, které jsou měřitelné a vypovídající,

A – akceptovaná, tj. projednána v partnerství MAP, odsouhlasená a s jasně vymezenými kompetencemi i povinnostmi,

R – realistická, tj. musí odrážet skutečné potřeby, plán musí být proveditelný a zdroje dostupné,

T – termínovaná, tj. návrhy opatření mají svůj jasný termín.

Autorka, str. 47

1. Infrastruktura pro výchovu a vzdělávání – zlepšení úrovně areálů tak, aby odpovídaly současným trendům a odpovídaly současným požadavkům na kvalitu výchovy a vzdělávání; prostřednictvím modernizace a údržby vybavení je zajištěno zavádění inovativních výukových metod a moderních technologií do výuky; sdílení infrastruktury a vybavení navzájem mezi školami nebo školami a dalšími subjekty.
2. Kvalitní vzdělávání – zaměření na individualizaci vzdělávání dětí a naplnění tak potenciálu každého dítěte; jako podpora budou realizovány projektové dny či exkurze; vytvoření podmínek pro zajištění moderní výuky v klíčových oblastech výchovy a vzdělávání; bude zajišťována podpora pracovníků působících ve vzdělávání, rodičů a zřizovatelů, jako podpora jsou nabízeny školici a vzdělávací aktivity, výměny zkušeností, příkladů inspirativní praxe; podpora dostupnosti neformálního a volnočasového vzdělávání.
3. Komunikace a spolupráce ve vzdělávání – prioritou je posílení a rozšíření komunikace mezi jednotlivými aktéry ve vzdělávání; jsou podporovány příležitosti pro setkávání a výměnu

zkušeností mezi školami, pedagogy, zřizovateli, rodiči a dalšími organizacemi; jsou připravovány aktivity na propojení spolupráce a posílení komunikace rodičů a škol.

Zdroj, str. 3

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

3. Shrnutí priorit a cílů MAP II

Priorita č. 1 *Infrastruktura pro výchovu a vzdělávání*

- Cíl 1.1. Zkvalitnění, rozvoj a údržba budov a areálů mateřských a základních škol a dalších subjektů pracujících s dětmi
- Cíl 1.2. Zajištění moderního a kvalitního vybavení mateřských a základních škol a dalších subjektů pracujících s dětmi
- Cíl 1.3. Podpora spolupráce při efektivním využívání infrastruktury a vybavení ve vzdělávání

Priorita č. 2 *Kvalitní vzdělávání*

- Cíl 2.1. Vytvoření podmínek pro individualizaci vzdělávání a naplňování maximálního potenciálu každého dítěte
- Cíl 2.2. Zajištění moderní výuky v klíčových oblastech vzdělávání
- Cíl 2.3. Budování znalostních kapacit pracovníků s dětmi, pedagogů, rodičů a zřizovatelů
- Cíl 2.4. Podpora stávajících a vznik nových zájmových a neformálních aktivit pro děti a žáky směřujících k maximalizaci využití potenciálu dětí

Priorita č. 3 *Komunikace a spolupráce ve vzdělávání*

- Cíl 3.1.: Vytváření prostoru a příležitosti pro vzájemné setkávání a výměnu zkušeností a podpora systematické spolupráce mezi aktéry působícími ve vzdělávání v území i mimo území
- Cíl 3.2.: Inicivace a podpora projektů a aktivit zvyšujících zapojení rodičů i další veřejnosti v oblasti vzdělávání

V Černé hoře, dne 20. 8. 2020

.....

Podpis oponenta práce.